

Průvodce Čínou 21. století

„Impulsion to Extremeness“, Chen Guang, 2008

ČLR 2013-1980

1. Vytrvalý ekonomický růst
2. Stabilní (autoritativní) politický systém
3. Otevírání se světu (obchod a investice, vzdělávání, cestování, diplomacie)
4. Vznik silné střední vrstvy žijící ve městech
5. Růst postavení v mezinárodním politickém systému (ekonomicky, vojensky, diplomaticky)
6. Nárůst sociálních a enviromentálních hrozeb

Příčiny růstu

1. ekonomické a sociální reformy od roku 1978
2. sjednocení a industrializace Číny 1949-78
3. populační vývoj + migrace
4. otevření se světu, zejména investicím a obchodu

Čínská historie pozpátku II.

- **2013**
  - zákon proti „zneužívání internetu“
  - proces s Bo Xilaiem
  - 12. Všečínské shromáždění lidových zástupců potvrdilo nové vedení
  - incident v týdeníku Southern Weekly
- **2012**
  - Nobelova cena za literaturu pro Mo Yana
  - **předání moci mezi 4. a 5. generací (18. sjezd KSČ)**
  - protijaponské protesty v souvislosti s ostrovy Senkaku/Diaoyu
  - **aféra Bo Xilae**
  - přes 50% obyvatel ČLR žije ve městě
- **2011**
  - **protesty ve Wukanu**
  - 100 let od založení Republiky (1911)
  - **proces s Ai Weiweiem**
- **2010**
  - EXPO Shanghai 2010
  - **Nobelova cena míru pro uvězněného Liu Xiaboa**

2012-13 předání moci

Xi Jinping

Li Keqiang

Hu Jintao

Wen Jiabao

Aféra Bo Xilai – Gu Kailai

- Předseda KS v Chongqing (2007-2012)
- Ministr obchodu ČLR (2004-2007)
- Guvernér provincie Liaoning (2000-2004)
- Starosta Dalianu (1992-2000)
- Hlavní tvář tzv. „Nové čínské levice“
- Oponent Wang Yanga a Wen Jiabaa
- Kandidát na člena stálého výboru politbyra ÚV KS Číny (2012)

2011

Obsazení Wukanu

- vesnice v provincii Guangdong
- lokální vláda prodala půdu developerům
- obyvatelé obsadili vládní úřad a policii
- provinční vláda (Wang Yang) tento postup legalizovala

Ai Weiei

- slavný čínský umělec a kritik vlády
- spoluautor „Ptačího hnízda“
- zadržen a obžalován z daňových úniků
- propuštěn do domácího vězení
- znovu aktivní, hlavně v kyberprostoru

2010

Liou Xiaobo

- prominentní čínský disident
- klíčová postava protestů v roce 1989
- držitel Nobelovi ceny za mír 2010
- 4x vězněn, naposledy 2009-2020
- hlavní spoluautor Charty 08

2009

Nepokoje v Urumči

- hlavní město autonomní oblasti Xinjiang obývané nehanskými, muslimskými etniky
- Střety mezi Hany a Ujgury, zasahuje policie a armáda, izoluje na několik měsíců celou provincii
- Poprvé širší povědomí o etnickém separatismu v této oblasti na Západě i mezi Číňany

- **2009**
  - výročí 60. let založení ČLR
  - **nepokoje v Urumči**
  - Čína je největším světovým vývozcem
- **2008**
  - vládní stimulační balík 586 miliard USD pro oživení krizí zasažené ekonomiky
  - otrava dětí mlékem obsahující melamin
  - **Letní olympijské hry Beijing 2008**
  - protesty při cestě olympijské pochodně z Řecka do ČRL
  - **nepokoje v Tibetu**
  - **zemětřesení v Sichuanu**
  - Kuomintang vítězí ve volbách na Taiwanu
- **2007**
  - zavedení povinného formuláře pro reinkarnaci *tulku*
  - nové pracovní právo následuje po odhalení stovky otroků v továrně na cihly
  - prezident Hu Jintao na inspekční cestě po 8 afrických zemích
- **2006**
  - dokončení vodního díla Tři soutěsky
- **2005**
  - „Anti-seccession Law“ namířený proti Taiwanu

2008

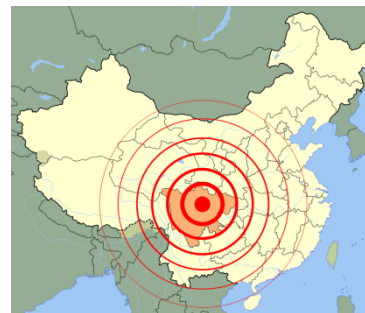
Olympiáda – Beijing 2008

- rok plný napětí zakončený velkým úspěchem
- LOH prezentovány jako vrchol vývoje od roku 1989
- Čína získala 51 zlatých medailí (USA jen 36)
- Obavy z bojkotu zahajovacího ceremoniálu, teroristických útoků, protestů, smogu, kolapsu infrastruktury...
- radikální proměna Pekingu (letišť, stadióny, metro, parky)

Zemětřesení v Sichuanu

- 12.5.2008 Wenchuan
68.000 mrtvých

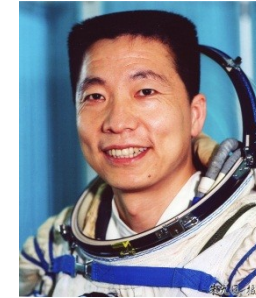
Nepokoje v Tibetu

- 14.3.2008 Lhasa
- medializované násilnosti na Hanech a Huiích

- **2004**
  - Jiang Zemin odchází z vedení Ústřední vojenské komise
  - „3-16“ střelba na obhájce prezidentského postu na Taiwanu
- **2003**
  - vypuknutí epidemie SARS
  - vypuštění Shenzou 5 (pilotovaný vesmírný modul)
  - Hu Jintao zvolen prezidentem
- **2002**
  - Viceprezident Hu Jintao jmenován do čela KS Číny
- **2001**
  - Čína vstupuje do Světové obchodní organizace (WTO)
- **2000**
  - Na Taiwanu končí více než 50ti letá vláda Kuomintangu
  - Zvolení Chen Shuibiana prezidentem na Taiwanu
- **1999**
  - masové protesty po bombardování čínského velvyslanectví silami NATO v Bělehradě
  - Falun Gong postaven jako nebezpečná sekta mimo zákon
- **1997**
  - navrácení Hongkongu Číně
  - smrt Deng Xiaopinga, otec čínských ekonomických reforem

- **1995**
  - střelba přes taiwanskou úžinu
  - na Taiwanu vítězí zvolen Lee Teng-hui
- **1992**
  - první pobočka řetězce McDonald's v Pekingu
  - 14. sjezd KS Číny vyhlásil za cíl reforem "socialistickou tržní ekonomiku"
- **1990**
  - v Shanghaii a Shenzhenu otevřena první čínská burzovní trh
- **1989**
  - Jiang Zemin přebírá moc, nahrazuje Zhao Ziyanga
  - stanné právo v Tibetu
  - Incident na náměstí Tiananmen
- **1987**
  - zrušení stanného práva na Taiwanu (od 1949)
- **1986**
  - odvolání Hu Yaobanga z vedení KS Číny, nahrazen Li Pengem
  - studentské protivládní demonstrace za podporu Hu Yaobanga
- **80. léta**
  - nové forma podnikání – „Township and Village Enterprises“ a „Joint Venture“
  - „8 velikých“ – TV, lednička, stereo, fotoaparát, motocykl, nábytek, pračka, klimatizace
  - „Plná zodpovědnost domácností“ nahrazuje kolektivní výrobu a produkci
- **1980**
  - vznik prvních 4 speciálních obchodních zón (SEZ)
  - Hu Yaobang předsedou vlády a Zhao Ziyanga předsedou Strany
  - Soudní proces s tzv. „Gangem čtyř“

1980-2012 v číslech

- průměrný růst ekonomiky o 9,5%
- masivní nárůst HDP (z 700 miliard USD v roce 1980 na 20.000 miliard USD v roce 2010)
- radikální snížení počtu obyvatel žijících v chudobě (85% v roce 1981, 16% v roce 2005 (< \$1.25/den))
- zvyšování obyvatelstva žijícího ve městě (>50% 2012)
- hledání nových trhů a strategických partnerů:
  - Afrika
  - Střední Asie + Rusko (SCO)
  - ASEAN
  - BRIC
- hledání nových zdrojů (energetických, surovinových, vodních, potravinových):
  - Afrika, Mongolsko, Pákistán, Írán, Rusko, jihovýchodní Asie, oceán